

Večernik

Leto V. (XII.), štev. 59

Maribor, petek 13. marca 1931

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. ur

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasi po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

0 mladi generaciji

Je napisal odlični češki publicist in javni delavec Antonin Pimper v včerajšnjih praških »Narodnih listih« zanimiv članek, ki ne velja samo za češkoslovaške, ampak tudi za naše prilike.

Ko smo — pravi Pimper — oktobra 1918 pozdravili svojo narodno svobodo, je bilo možem, ki so danes absolutno visoki, deset do dvanajst let. Ne da bi se bili dobro zavedli, nam je vzrasla nova generacija in velik, občevnanjski problem je, kako se ta nada narodni pripravi na svoje javne naloge. V presoji duševnih, moralnih in idejnih kvalitete mlade generacije srečamo optimiste in skeptike. Zlasti stara generacija, vzgojena v narodnem idealizmu predvojnih let, rada lomi palico nad današnjo mladino in ji očita pomanjkanje smisla za narodne ideale, a zelo mnogo interesa za sport, kina, ples in druge zabave. Ti skeptiki pozabljajo, da je današnja mlada generacija vzrasla iz čistih drugih prilik, nego predvojna, da nosi na svojih ramah mnogo in težkih socialnih in gospodarskih posledic strašne svetovne vojne. Današnja mladina živi pod docela drugimi utisi in občutki, preživlja krize in zmage široke demokracije, ki je v celem svetu na pohodu, vidi novi razmah prej tlačenih narodov, čita in čuje mnogo več o socializmu in komunizmu in je obenem priča velikega tehničnega in gospodarskega napredka v celem svetu. Vsi ti povišni pojavi zapuščajo v dušah današnjih mladih globoke utise, oblikuje njihove nazore in seveda skrhajo mnogo romantizma prejšnje mladine.

Povojna mladina je nedvomno bolj praktična. S tem pa še ni rečeno, da je slaba. Saj mora v marsikakem pogledu ob dedščini starejših generacij utrpeti znatne materialne škode. Današnji mladenci po dovršenih študijah ali po izučanju v obrti težko najde nameščenje radi prevelikega števila šol, racionalizacije in drugih tehničnih pripomočkov. Težko dobi stanovanje, če si hoče ustvariti svojo rodbino, težko prostore, da se osamosvoji kot obrtnik. Visoke najemnine gredo po večini na račun mlade generacije, ki se ženi, in nove lokale najemajo zvečine mladi obrtniki in trgovci, ki šele stopajo v življenje ob silno ostri konkurenci, brez kakršnekoli gnotne in moralne pomoči. To je nedvomno korajža, da, celo heroizem.

Starejša generacija, ki tako rada kritizira današnjo mladino, se dostikrat niti ne zaveda, da ne sme do skrajnosti svojega življenja držati vseh ugodnejših gospodarskih pozicij in javnih funkcij, ampak da je njena naloga tudi, da je mladi generaciji svetovalka in učiteljica in da bi morala imeti več razumevanja za one, ki stopajo v življenje v današnjem kaotičnem razvoju in tava, iščejo smisla za svoje življensko poslanstvo. Ravno zaradi, ki so še komaj dosegli svojo samostojnost, bi morali skrbeti za svojo mladino bolj nego oni, ki so že stoletja v svobodi živeli. Našo mlado generaci-

Lavalov drugi poraz

ZBORNICA SPREJELA HERRIOTOV PREDLOG ZA POVIŠANJE UČITELJSKIH PLAČ. — BRIANDOVA KONFERENCA S HOESCHOM.

PARIZ, 13. marca. Lavalova vlada je doživela preteklo noč v zbornici zoper težek poraz. Bivši ministrski predsednik Herriot je vložil predlog, da naj se učiteljske plače primerno zvišajo. Finančni minister Flaudin je ta predlog odločno odklonil in opozoril na to, da bi pomenil sprejem predloga povišanje državnega proračuna za 160 milijonov frankov. Ker je Herriot vztrajal pri svojem predlogu, je ministrski predsednik Laval pripomnil, da bi imelo povišanje učiteljskih plač za posledico povišanje proračunskih izdatkov celo za 200 milijonov frankov.

Po daljši debati pa je bil končno kljub odporu vlade Herriotov predlog sprejet in sicer s 325 proti 245 glasovom. Ker Laval v zvezi z glasovanjem ni stavil vprašanja zaupnice, zato poraz vlade trenutno ne bo imel nobenega vpliva.

PARIZ, 13. marca. Zunanji minister Briand je imel z nemškim poslanikom Hoeschom važno konferenco o pomenu

te dni sklenjene brodogodne pogodbe med Anglijo, Francijo in Italijo za mednarodno politiko. Briand je opozarjal na to, da se tiče pogodba le vprašanj oboroževanja na morju, ni pa v nobeni zvezi s splošnim razorožitvenim problemom. Končna rešitev vprašanja razorožitve na suhem in na morju bo šele naloga splošne svetovne razorožitvene konference, ki se bo vršila prihodnje leto. Minister je naglašal, da so vse vesti, da bi se francoska vlada pri posvetovanjih o razorožitvi na morju dogovorila z Anglijo in Italijo glede skupnega postopanja na razorožitveni konferenci, popolnoma neutemeljene.

PARIZ, 13. marca. V Alžir je prispele včeraj 8 italijanskih torpedovk pod poveljstvom admirala Buccia. To je prvi oficijelni poset italijanskih bojnih ladij v francoskem pristanišču po sklenitvi brodogodne pogodbe s Francijo in Anglijo.

Iz potresnega ozemlja v Macedoniji

BEOGRAD, 13. marca. Prebivalstvo v potresnem ozemlju se je pričelo polagoma vračati in deloma tudi že obdeluje polja. Po vsej ponesrečeni pokrajini so številne komisije pridno na delu, da ugotovijo škodo. Ponesrečenci dobivajo podpore v gotovini in blagu. Uvedena je energična akcija za popolno obnovo opustošenih vasi, v katerih se mude številni inozemski poročevalci, fotografi in tudi filmski operaterji.

Proces proti primorskim Slovincem

LJUBLJANA, 13. marca. Izredno sodišče za zaščito države v Rimu je odredilo, da se bo vršila razprava proti drugi skupini obtožencev iz tržaškega procesa koncem marca v Gorici in sicer ob izključitvi javnosti.

Sestanek Hendersona, Grandija in Zaleskega

LONDON, 13. marca. »Daily Herald« poroča: Zunanji minister Henderson od-

potuje koncem prihodnjega tedna v Pariz, da prisostvuje seji odbora za proučevanje vprašanja evropske unije, ki je določena za 22. marca. Pričakuje se, da prideta pri tej priliki v Pariz tudi italijanski zunanji minister Grandi in poljski zunanji minister Zaleski.

Za odpravo smrtne kazni v Angliji

LONDON, 13. marca. Nad 200 članov spodnje zbornice je poslalo ministrskemu predsedniku Macdonaldu vlogo, v kateri zahtevajo, da se čimprej prične razprava o poročilu odseka glede smrtne kazni. V tem poročilu je namreč predlagano, da naj se smrtna kazen odpravi za 5 let. Proti odpravi smrtne kazni pa so se izrekli konservativni člani odseka, ki tudi niso hoteli podpisati odsekovega poročila.

Tragična smrt velike umetnice

LONDON, 13. marca. V bolnici preiskovalnega zapora je umrla v starosti 87 let Alma Stanley, največja umetnica viktorijanske dobe in osebna prijateljica pokojnega kralja Edvarda VII. Pred os-

mimi dnevi so našli starko vsled pijanosti popolnoma onemoglo na cesti. Pred sodnikom se je zgrudila potem nezavestna na tla in so jo morali prepeljati v bolnico, kjer je sedaj umrla.

Katastrofa kitajskega parnika

ŠANGAJ, 13. marca. Kitajski parnik »Paski« je uničila velika eksplozija. Na krovu je bilo 300 potnikov, med njimi 100 vojakov. Nekdo je v svoji neprevidnosti vrgel cigaretni ogorek v skladišče bombaža, kjer je kmalu nastal požar. Sledila je strašna eksplozija in ladja se je nagloma potopila. Domneva se, da je nad 200 ljudi našlo smrt v valovih, ostale pa je rešil neki parnik in jih prepepeljal v Šangaj. Nesreča se je pripetila približno 70 milj od Šangaja.

SOVJETSKI KONGRES IN SOVJETSKI DUMPINGI.

MOSKVA, 13. marca. Vseruski sovjetski kongres je sprejel resolucijo, ki poziva vlado, da naj do skrajnosti omeji nakupe v onih državah, ki zapirajo pot uvozu ruskega blaga.

BUREN INCIDENT V BELGIJSKEM PARLAMENTU.

BRUSELJ, 13. marca. V nadaljevanju razprave o zunanjih politikah je vodja liberalcev Devèze imel govor, v katerem je odobral politiko vlade v vprašanju francosko-belgijskega vojnega sporazuma in razorožitve. Do živega incidenta je prišlo, ko je Devèze očital vodji socializmov Vanderveldu in socialistom sploh, da na eni strani zahtevajo razoroženje, na drugi strani pa odobravajo držanje nemških socialnih demokratov, ki so glasovali za zgradnjo nove križarke. Po teh besedah je nastala burja pri socialistih in na galeriji.

NAČRT NOVEGA RUDARSKEGA ZAKONA IZGOTOVLJEN.

BEOGRAD, 13. marca. Komisija v ministrstvu za šume in rude je končala proučevanje načrta za novi rudarski zakon. Čez nekaj dni bo pričela v ministrstvu konferenca s predstavniki delavskih organizacij o novem zakonskem načrtu.

Orožnika nasamaril.

Včeraj so pripeljali po odgonu iz Vinokovce 26letnega viničarskega sina Jožefa Eferla, doma iz Št. Ilje, stanujočega sicer v Radvanju. Možakar se je dne 1. febr. t. l. pojavil v Beogradu, poiskal svojega rojaka Gornika, ki je orožnik in sedaj šofer v dvorski garaži, in mu razlagal, da ima veliko mesarsko podjetje in da prevzema velike dobave za vojaštvo. Gornik, ki je vedel, da se je Eferl nekoč res učil mesarske obrti, mu je verjel. Tedaj pa je Eferl potožil, da je vzel s seboj premalo denarja in da mu še manjka za kolke. Gornik mu je postregel s 750 Din, s katerimi je Eferl izginil, ne da bi se bil še kaj javil niti osebno niti pismeno. Ko so ga te dni pripeljali po odgonu, je že čakalo na policiji Gornikovo pismo in že danes je Eferl romal v sodne zapore.

jo čaka mnogo velikih in važnih nalog. Naša država še ni niti politično niti gospodarski dograjena. Mlade ljudi je treba vzgajati k večji samostojnosti, k širšemu svetovnemu obzorju, k večji narodni zavednosti in k boljšemu pojmovanju javnih nalog. Mnogo naših mladih ljudi še blodi in išče trdne temelje življenjskih nazorov in resnice, mnogo jih zaide na kriva pota. Kdo bo metal nanje kamenje? Mar je bila mladina prejšnjih generacij drugačna, mar ni šla vedno bolj za novimi gesli, nego za starimi nazori, in mar ni v svojih poznejših letih za najmanj 50 odstotkov popustila v svojem radikalizmu? Večni zakon mladosti je, da blodi in išče. In veliki pesnik Viktor Dyk je še nedavno na shodu Prijateljev mladina dejal, da vsaka mladina mora najprej bloditi, da pozneje naide

pravo pot. Veliko bolj blodi ona stara generacija, ki te resnice ne priznava in stavi med svojo in med generacijo mladih neprestopno steno.

V mlado generacijo treba imeti vero, ker je to obenem vera v narod. V zadnjih 12 letih smo na vseh poljih dela silno napredovali. Levji del na tem napredku je pripisati v dobro naši srednji in naši mladi generaciji. Zato je treba upravičene želje in pritožbe mladih upoštevati in podpirati, da ne ostane mladina s svojimi načrti in ideali v zraku in v oblasti svojih sanj in načrtov, ampak da bo imela pristop k realnemu javnemu delu za narodno celoto. Naša mladina bo takšna, kakoršno si bomo sami vzgojili. Na starejši in srednji generaciji je, da svojo vodilno in vzgojno vlogo pravočasno doumeta.

Mariborski in dnevni drobiž

Znani psihografolog A. Wintery 2 iz Vojvodine se je ustavil tudi v Mariboru za par dni. Nastanjen je v hotelu »Zamorc«.

Premikanje tal na Grškem

CELE POKRAJINE PROPADLE V MORJU. - VSLED PREMIKANJA ZEMLJE PORUŠENE VASI.

Vesti iz Aten so nedavno javile, da so deževje in poplave povzročile v celi Grčiji ogromne škode, mestoma pa so bile posledice neurja uprav katastrofalne. Poleg tega pa je zagrozila opustošenim predelom tudi lakota, tako da prihajajo z vseh strani brzojavne prošnje za naglo pomoč.

Vodovje Strumice je preplavilo precej vasi, prebivalci pa so si po nekakem čudežu rešili golo življenje na bližnjih bregovih. Na teh bregovih, obdanih z vodo, so prebili kmetje nekaj žalostnih dni, saj niso mogli dobiti z nobene strani pomoči, s seboj pa niso imeli ničesar. Šele po velikih naporih je uspelo vojakom, da so prišli do njih s čolni ter jim pripeljali hrano. Kmetje so bili že tako oslabljeni, da se niso mogli držati na nogah. Vse vasi so uničene, polja zasipana s kamenjem, dočim je poginila živina v vodi. Hiše so večinoma porušene, tako da v njih ni več mogoče prebivati. Jez ob Strumici nedaleč od vasi Dimitriji je porušen v dolžini 300 metrov. Mnogo časa bo preteklo, precej bo treba pomoči in dela, preden si bo opomogel ta nesrečni kraj.

Se hujše vesti pa prihajajo iz Levkadije. Del tega otoka nedaleč od vasi Kalamici, v dolžini 1800, v višini 1000 m, je radi poslednjega deževja popolnoma izginil pod morsko površino. Na tem delu je bilo mnogo lepih sadonosnikov, sedaj pa je vse propadlo v morje, tako da ni videti niti drevesnih vrhov. Škoda znaša čez eden milijon, velika sreča pa je, da ni bilo človeških žrtev. Drugi del obale je začel popuščati in grozi nevarnost, da se bo vsak čas pogreznil v

morje. Prebivalci vasi Kalanici, ki je oddaljena jedva 500 metrov, so v silni paniki, ker jim grozi nevarnost, da se v spanju pogrezejo v morje. Zaposlili so za naglo pomoč, predvsem pa za geologa, ki naj bi ugotovil, ali ne preti vobče celemu otoku nevarnost propada. Zato mislijo nekateri že sedaj na evakuacijo otoka!

Pa tudi vesti s Peloponeza niso nič kaj tolažilne. Prefekt Elide je javil ministrstvu notranjih del, da je šel z inžinerji v mestece Andritsaina ter tam ugotovil, da se premika 700 metrov dolg in 200 metrov širok del mesta. Pet hiš je že porušeni, ostale na tem premikanju se terenu pa čaka ista usoda. Prefekt predlaga, naj bi se prebivalci te ogrožene cone takoj izselili in se nastanili na sigurnejšem mestu. Na drugi strani pa je javil direktor prefektore Etolije in Akarnanije, da se pomiče v bližini vasi Karopteision zemlja v dolžini dveh kilometrov. Na tem terenu se nahaja okrog petdeset kmečkih hiš in šola. Hišam ni več pomoči, ker se druga za drugo podirajo. Obstaja nevarnost, da bo uničilo to premikanje tal celo vas, zato bi se trebalo že sedaj pobrigati za kmetom sigurnejšo zemljo, da bi namreč še rešili, kar se da rešiti iz ogroženih hiš.

Sedaj je seveda najvažnejše, ugotoviti pravi vzrok vseh teh neprilik. Ta naloga je poverjena posebni komisiji, ki sestoji iz številnih geologov in inženrov. Komisija je že odpravljala v ogrožena področja in je v kratkem pričakovati obširnih poročil strokovnjakov.

92 let poročena

V Wupertalu v Nemčiji se je vršilo te dni redko slavlje. Tamkajšnji posestnik Kaspar Huckel in njegova žena Henrika sta namreč slavila biserno poroko. Gospa Huckel je bila stara 23, njen mož pa 25 let, ko sta stopila pred oltar. Imela sta 8 otrok, od katerih žive še 4. Ena od hčerk ima za seboj že zlato poroko in šest let stari pravnik se igra ob nedeljah pri starčkih. Huckel bo meseca junija 100 let star in je trenutno predsednik kluba, ki si je nadel ime »Zveza mladeničev«, v katero morejo stopiti le preko 75 let stari ljudje.

Nemški časopisi, ki poročajo o tem redkem dogodku, opozarjajo obenem, da zakonska dvojica Huckel iz Wupertala še dolgo ni najdalje poročena dvojica na svetu. Tozadevni rekord imata vsekakor Dimitrij in Sibila Filipovič iz Vrbice v Jugoslaviji. Dimitrij je bil 21, Sibila pa 18 let stara, ko sta 13. aprila 1839 sklenila zakonsko zvezo. Filipovič je sedaj torej star 113, njegova žena Sibila pa 110 let in sta poročena točno že 92 let.

Žalostna konstatacija ob 50-letnici smrti Dostojevskega

Ob priliki 50letnice smrti slavnega ruskega pisatelja Fjodora Mihajloviča Dostojevskega je obelodanila dunajska »Neue Freie Presse« pismo, čigar vsebina se zdi skoro neverjetna. Uredništvo ga je dobilo od nekega človeka iz Gries-Bozena v Švici. Vsebinska je sledeča:

»Nekega dne 1. 1926. je umrla v sanatoriju v Griesu pri Bozenu hčerka F. M. Dostojevskega v največji bedi in osamljenosti. Tja je prišla nekaj dni poprej v spremstvu dveh ruskih dam, ter je umrla že po 19 dneh. Pogreb je bil nad vse beden. Poleg duhovnika je prisostvovalo 8 oseb: neka ruska dama, ena bolničarka, perica, služkinja, grobar in dva pacienta iz sanatorija. Pokojnica se je prijavila kot »Aimee Dostojevski, 57 let, pisateljica«. Ker ni bilo v mestu niti enega ruskega duhovnika, je opravil pogrebni obred neki benediktinec ter je bila pokojnica zakopana na katoliškem pokopališču. Po 14 dneh je prišel neki ruski duhovnik, ki je naknadno podelil blagoslov po pravoslavni obredih.

Od tega časa je grob popolnoma pozabljen. Majhen, lesen križ, ki je po-

stavljen na grobu, je že popolnoma razpadel, tako da se komaj in komaj spozna mesto, kjer je pokopana edina hčerka moža, kateremu človečanstvo ogromno dolguje in o katerem piše dan na dan časopisje po vsem svetu. Ni li sramota za ves kulturni svet, da nima hčerka Dostojevskega dostojnega groba? Ali ni umetnika, ki bi brezplačno izdelal načrt za nagrobni spomenik in ni-li več ljudi z dobrim srcem in spoštovanjem napram velikega pokojniku, ki bi s prostovoljnimi prispevki omogočili, da bi se zgradil ta spomenik?»

Končno pristavlja »Neue Freie Presse«, da se je obrnila na znanega pisatelja Renée Fülöp-Millerja za natančnejše informacije glede identitete hčerke Dostojevskega. Ta je potrdil, da je bila zares to Ljubava, hčerka Dostojevskega, pisateljica in življenjepiska svojega očeta, ki je živela v zadnjem času življenja v zelo slabih materialnih razmerah.

Največje knjižnice sveta v Rusiji

V vrsti 11 največjih knjižnic na svetu zaseda Rusija prvo, tretje, peto in enajsto mesto. Torej odpadejo štiri največje knjižnice na Rusijo, štiri na Zedinjene države, ki zaseda v vrstnem redu četrto, sedmo, osmo in enajsto mesto. Francija zaseda z eno knjižnico drugo, Anglija šesto in Nemčija deveto mesto. Javna knjižnica v Leningradu šteje kot največja na svetu 5.200.000 zvezkov, druga največja v Parizu 4.300.000, najmanjša med največjimi pa je na univerzi v New Havenu in šteje 2.200.000 zvezkov.

Ali more sodnik igrati nogomet?

To vprašanje je reševal te dni grški ministrski svet. Mlad okrajni sodnik na Peloponezu je pred nekaj tedni sodeloval na nogometni tekmi in bil seveda tudi obložen kakor drugi člani njegove skupine. To je dalo povoda za mnoge neugodne komentarje in na višje oblasti je bil stavljen predlog, da se sodnika kaznuje, češ, da je žalil profesionalno dostojanstvo sodne oblasti. Višji svet ministrstva pravde je sicer odbil predlog za kaznovanje sodnika, vendar mu je pa prepovedal v bodoče nastopiti v nogometnem dresu.

Sport

Občni zbor I.S.S.K Maribora

Prvi slovenski sportni klub Maribor je imel sredi svoj 13. redni občni zbor v hotelu pri Zamorcu. Udeležba članov je bila izredno številna.

Zborovanje je otvoril in vodil predsednik g. dr. Stamol. V svojem nagovoru je pozdravil vse navzoče, zlasti g. majorja Celestino kot zastopnika vojske, inž. Misa kot zastopnika mariborskega smučarskega kluba ter gosp. Gajšeka kot zastopnika Slov. planinskega društva.

Nato se je prečital zapisnik lanskoletnega občnega zbora, ki je bil soglasno sprejet.

Tajniško poročilo je podal g. dr. Planinšek, ki je izčrpno poročal o delovanju kluba v preteklem letu. Sledilo je poročilo blaginjske gosp. Loosa, iz katerega je bilo razvidno, da je bila pasiva v preteklem letu v odsekih le 4000 Din, dočim je znašal deficit leta 1929 11.000 Din. Na članarini je bilo v preteklem letu nabrano 16.000 Din, dočim v letu 1929 le 4000 Din. Celokupni lanskoletni dolg je znašal 100.000 Din, a se je tekom leta 1930 znižal na 51.000 Din, ne všteti klubovega inventarja. To je pač dokaz solidnega gospodarskega delovanja klubovega blaginjskega in tajnika, ki sta prešla odnosi poslala preko 1200 dopisov karencnega značaja.

Sledilo je poročilo klubovega gospodarja, nakar so poročali načelniki posameznih sekcij. Dr. Planinšek je poročal za nogometni odsek. Sekcija je ohranila svojo delavnost in je članstvo v njej v preteklih prilikah dokazalo svojo požrtvovalnost in klubsko zavednost; priborila si je tudi prvenstvo mariborskega okrožja.

Za tenis-sekcijo je poročal g. Šepec, za lahkoatletsko sekcijo g. Bergant, za ping-pong sekcijo mesto odsotne ge dr. Ravnikove dr. Planinšek in za zimski sport g. Golubovič.

Po kratkem odmoru so se nato vršile volitve novega odbora. Gosp. profesor Sevnik je predlagal sledečo listo, ki je bila soglasno sprejeta: predsednik g. dr. Stamol, tajnik g. dr. Planinšek, blaginjski g. Loos, odborniki: mag. svetnik Rodošek, ravnatelj Barle, ravnatelj Pogačnik, veleindustrialec Hutter, major Celestina, inž. Mis, inž. Černe; načelniki sekcij: za nogomet Jože Nerat, za tenis Radovan Šepce, za lahkoatletiko Bergant, za vodni sport Voglar, za zimski sport Golubovič.

Pri slučajnostih se je oglasil med drugimi k besedi g. Gajšek, ki je čestital k velikim uspehom, ki jih je dosegel klub v zadnjem letu. G. major Celestina je naglašal nujno potrebo ožjega sodelovanja z vojsko. G. Konič je spregovoril o važnosti nogometnih lig in o uvrstitvi ISSK Maribora v ligo.

Ob 23. uri je nato predsednik g. dr. Stamol zaključil občni zbor.

Propagandni smuški izlet in tek u Podpeci

Zimskosportni odsek SPD Mežica-Črna je priredil v nedeljo, dne 8. t. m., hoteč izkoristiti ugodne snežne razmere v naših krajih, večji smučarski izlet v Podpeco. Izlet je bil združen s propagandnim smuškim tekom na 9 km. K udeležbi so bili pripuščeni tudi neorganizirani smučarji, predvsem z namenom, da jih tem potom čimprej pridobimo za člane zimskosportnega odseka. Izleta se je udeležilo okoli 40 smučarjev iz Mežice, Žerjava, Črne in Podpece, za tek pa je startalo 30 članov in naraščajnikov. Vsi tekmovalci so dospeli na cilj zdravi; ne velja pa to tudi za »dilce« vseh udeležnikov. Iznemadilo pa je, da je tokrat naš predsednik dosegel cilj s celimi »dilecami«; zato pa je prinesel seboj namesto 4, kar 8 koncev smuških palic.

Po pozdravnem nagovoru predsednika ocenjevalne komisije g. Iva Miheva, učitelja v Podpeci, in propagandnem govoru g. inž. Iva Krivospičenke, predsednika zimskosportnega odseka SPD, je starter g. inž. Pirkmajer Božo točno ob napovedanem času spustil prvega tekmovalca na progo, ki so ga številni gledalci živahno pozdravili. Komaj pol ure po

končanem startu so začeli prihajati na cilj prvi tekmovalci, kar je zbudilo še večje navdušenje gledalcev.

V kategoriji senijorjev sta dosegla najboljši uspehe: Siherle Franc, rudar, 0:53:58 in Golob Maks, rudn. nadpaznik, 0:58:25. — V kategoriji juniorjev so zasedli prva mesta: Gros Karl, trg. pomočnik, 1:2:58, Hinterberger Ivan, 1:4:3 in Mauchler Franc, 1:4:10. Prvi štirje so člani zimskosportnega odseka podružnice SPD, slednja dva pa sta v naraščaju zimskosportnih odsekov SPD odnosno SKJ. — Imenovani so v priznanje uspeha prejeli smučarske znake SPD.

Tekmovalci, ki si je z veliko muko »priboril« zadnje mesto v času 1:35:48, je prejel v tolažbo in spodbudo 1 par pristnih domačih klobas z izdatnim krajcem domačega črnega kruha.

Prireditelji so z izletom in tekom prav zadovoljni, zato izrekajo zahvalo vsem, ki so kakorkoli pripomogli do lepega uspeha. Ako bo vreme za smuko še nadalje ugodno, priredi zimskosportni odsek podr. SPD Mežica-Črna v kratkem izlet na Peco, vsekakor zadnji v tej sezoni.

Smučarji-planinci, dobrodošli!

S m u k!

Vremensko poročilo s Pohorja z dne 12. marca.

Mariborska koča: temp. — 10° C, 50 cm suhega pršiča na stari podlagi, veter sever, sankališče uporabno. Ruška koča: isto, sankališče uporabno do Ruš. Koča na Klopnem vrhu: temp. — 12° C, 50 cm novega suhega pršiča na stari podlagi. Zavitšče pod Jezerskim vrhom: temp. — 13° C, 80 cm novega suhega pršiča na stari podlagi, veter sever, oblačno. — Izgledi za nedeljo idealni, pota do posameznih koč dobro izgažena.

Brivec u levi kletki

V Turinu je imelo občinstvo priliko, da občuduje v nekem cirkusu razburljiv prizor. Povodoma neke stave je prišel namreč neki mestni brivec v kletko, polno levov, in je pričel mirno, kakor da je v lastni brivnici, briti in striči levjega krotitelja Matraga. Levi so z veliko nezaupljivostjo opazovali delikatno operacijo hrabrega turinskega brivca. Seveda stvar ni šla čisto gladko. Brivec Bottino je moral ponovno škarje in britev zamenjati z bičem in pištolo. Levi so se namreč preveč zanimali za njegovo brivsko umetnost in so se mu ponovno pričeli opasno približevati. Kljub njihovi neprijetni bližini pa je hrabri brivec ne samo do kraja izvršil svoj posel, temveč svoje stranke tudi ni niti enkrat vrezal. Dokazal je obenem izredno hladnokrvnost in pogum, ker je bil prvič v posetih pri kraljih živali.

Smrt „mačje baronice“

V okolici Dunaja je umrla nedavno starka, znana splošno pod imenom »mačja baronica«. Pokojnica je bila velika prijateljica živali, posebno mačk. Stalno jih je imela do 20 v svoji hiši. Ker so na svetu ljudje, ki hočejo biti pametnejši od drugih, so nekateri prijatelji živali tožili starko, da muči mačke z gladom. In res je bila na domu starke izvršena nato hišna preiskava, ki pa je pri tej priliki ugotovila, da si je starka odtrgovala celo od lastnih ust, samo da so imele njene mačke dovolj hrane. Originalna starka se je izdajala za hčerko Franca Jožefa. Na Dunaj je prišla iz Lvova, kjer je bila poprej upraviteljica nekega liceja.

Spomenik izumitelju šivalnega stroja.

Dne 9. tm. so v Lyonu na Francoskem odkrili spomenik Timoinu, izumitelju šivalnega stroja. Sam predsednik občine Herriot je prisostvoval slovesnosti. Timoinov prvi stroj je seveda bil daleko priprostejši od današnjega moderniziranega stroja. Vendar se je naglo širil po Franciji in po svetu. Vkljub temu pa je slavnj izumitelj živel in umrl v bedi (1793 — 1857).

Kje je največ radio-slušateljev v Evropi?

Na Danskem, kjer pride na vsakih 10 prebivalcev en radio-slušatelj. Na sedmem mestu je Češkoslovaška, kjer je 324.905 slušateljev napram 439.840 na Danskem. Velika Britanija jih ima 3.411.910.

M. Zevacco

V senci jezuita

Zgodovinski roman.

89

»Aha! Prišli ste torej z namenom, da me ubijete?»

»Da,« je rekel Lantnè odkrito, »razen če se... sporazumeva.«

»O tem dvomim, dragi moj,« je dejal Lojola mirno, »snaž se si nohte s svojim bodalcem, ki ga je bil potegnil iz nožnice...« Če sem vas prav razumel, ste rekli, da ste sin Štefana Doleta? ...«

»Pomen te besede vam bo takoj jasen, gospod De Lojola. Štefan Dolet je moj učitelj, ki ga spoštujem od vsega srca. On me je poučeval in odprl moj razum poimovanju življenja. Kar vem in znam, vse dolgujem njemu. Ko sem poslušal to luč učenosti, je padlo nekaj žarkov tudi v temo moje nevednosti... A to še ni vse. Odlični učenjak ima hčer, ki jo ljubim, kakor ljubi tudi ona mene... Dan najine poroke je bil določen. Ta ljubezen, gospod, je bila radost mojega življenja ali bolj rečeno njegova edino podlaga. Veliki mož, ki ste ga dal vi vreči v Konsjeržijo, me je bil sprejel za svojega zeta, in mi odprl svojo hišo. Bil sem član njegove rodbine. Ali zdaj priznate, da imam pravice se imenovati sin Štefana Doleta? ...«

»Ne bom vam odrekel te pravice, gospod...«

»Ime mi je Lantnè...«

»Lantnè,« je vzkliknil Lojola s čudnim usmevom. »Zdi se mi, da sem že slišal govoriti o vas... Počakajte malo... kajpak... pri grofu Monklarju!«

»Že mogoče!« je rekel Lantnè hladno.

»Veliki profos se zanima za vas, mladi mož; saj je njegova naloga zasledovati pazno vse pretepače in rokovnjače, ki se klatijo po Parizu. Vidim tudi, da si je gospod Dolet jako srečno izbral zeta. Hči tekdne krivoverca je morala dobiti res rokovnjača za ženina. Vse to se ujema prekrasno. Da, da, gospod Lantnè, ki izhajate iz Dvora Čudežev, vi ste res vredni sin gospoda Doleta, ki sedi v Konsjeržiji. Šimen Šimnu gode...«

Lantnè ga je poslušal križem rok, ne da bi trenil z očmi ali pokazal kakršnokoli razburjenje.

»Gospod De Lojola,« je dejal, »pravkar sem vas zagotovil svoje odkrite radosti nad tem, da niste navadni menih, ki sem menil, da ga najdem v tej hiši. Zatrjujem vas, da sem se čutil jako pomirjenega, ko sem videl, da nosite meč in bodalo. Kaj hočete? Rokovnjaška pest ima tudi svoje kaprice. A zdaj naj vam povem, gospod, da me veseli še bolj...«

»Kaj vas veseli? ...«

»Ko sem šel k vam, sem bil pripravljen na to, da najdem menih; toda menih z višjim umom, daleko nadkriljujočega ogabne pope, ki izjedajo našo ubogo deželo. Marsikdo mi je zatrljal, in celo Dolet sam, da je Lojola človek velikega obzorja... Vi, gospod, pa ste zablodili v navadno psovanje. Izkušate me poraziti z navideznim zaničevanjem, ki ga v resnici niti ne čutite. Med mojim in med imenom velikega profosa ste potegnili vezaj, ki naj bi bil smrtonosen. Vidim vas torej manjšega, nego so mi vas slikali. Vi, gospod, ste človek prav vsakdanjega uma. In to me veseli. Zakaj kesal bi se bil, če bi bil primoran uničiti moža visoke in silne duše...«

Lojola se je ugriznil v ustnice in mahnil z roko.

»Vrhu tega,« je nadaljeval Lantnè, »če bi bili res kak velem, bi si bili izbrali drugo filozofijo, ne pa te, ki vas vodi. Ne oznanjevali bi morjenja nedolžnih ljudi, ki ne verujejo tega, kar vi verujete, ali kar se hlinite, da verujete...«

»Mladi mož,« je rekel Lojola, »ne dotikajte se teh strašnih vprašanj...«

»Bogme, prav imate, gospod. Obrnem se k namenu svojega poseta. Sovraštvo, ki ga gojite do Štefana Doleta...«

»Moram vas prekiniti!« je vzkliknil menih. »Nobena sovraštva ne čutim do gospoda Doleta...«

»Gospoda, šala ima svoje meje, in vi stojate že ostudni... Toda recimo, makar, da ne čutite sovraštva do mojega nesrečnega učitelja. Oh, saj vem, kak izgovor imate pripravljen... Vi poročate, da vas vodi samo korist cerkve in vere, da zasebna čustva ne pridejo v poštev. Recimo torej, da ne sovražite Doleta, a ga hočete vendar umoriti... No, gospod, tudi jaz vas ne sovražim, a ljubim Doleta. In zato hočem zabraniti, da ga ne umorite...«

»In kako hočete to storiti?«

»Tako, da vam stavim pošteno ponudbo.«

»Oglejmo si to ponudbo.«

»Podpišite ukaz, da naj izpuste Doleta...«

»Ali menite, da bo zadoščal moj podpis?«

»Vem, da ne gospod. Toda če izjavite pismeno, da ste zakrivali podel zločin, s tem, da ste navedli brata Tiboja in Lubena...«

Zdaj je Lojola res vztrepetal in osupnil.

»Da sta nesla v Doletovo delavnico knjige,« je nadaljeval Lantnè, »zaradi katerih ste potem obtožili ubogega Doleta, da jih je sam natisnil... ako pošteno priznate ta svoj zločin, ako dodate, da se kesate te brezmejne podlosti in prosite kralja francoskega, naj izpusti Doleta, poštenega in nedolžnega, če je bil sploh kdaj kak človek pošten in nedolžen na svetu, ako storite to, gospod, je gotovo, da zasije svoboda mojemu učitelju.«

Lojola je gledal mrko in molčal nekoliko trenutkov.

»Ali so to vse vaše želje?« je vprašal naposled počasi. »Če je to vse, se morda uklonim vašim prošnjam... Saj vidite, mladi mož, da sem ves ganjen nad vašo ljubeznijo do Doleta in njegove hčerke.«

»Ne!, to še ni vse,« je dejal mladi mož pokorno, »kajti vi ste zmožni podpisati papir, nato pa, kakor hitro bi vam jaz obrnil hrbet, bi stekli k velikemu profosu in ga obvestili. Morali bi se torej izjaviti pripravljene, da me spremite do vrat kočije, ki naju čaka na pobrezju Gloriet. Sedli bi mirno v to kočijo in par mojih prijateljev bi vas spremlilo v hišo, kjer bi čakali nekaj dni, to je dokler ne bi bil Dolet prost in tako daleč od Pariza, da bi mogel brez skrbi doseči najbližjo mejo...«

»Kaj pa, če ne storim ničesar, kar zahtevate?«

»Potem, gospod, vas bom primoran ubiti.«

»Kaj pridobite s tem?«

»Zavest, da sem maščeval vašo žrtev.«

Lojola je zamišljeno molčal in opazoval od strani mladeniča, čegar mirni obraz ni razodeval nikakega razburjenja.

»Odločite se naglo, gospod,« je opomnil Lantnè.

»Odločil sem se že!«

»Torej?«

»Vaših zahtev ne izpolnim, in tudi ubili me ne boste.«

To rekši je planil Lojola kakor mačka in naskočil Lantnèja.

Njegov obraz se je bil izpremenil.

Črne oči so mu plamenele; besno rezanje mu je divgalo kot ustnic in razkrivalo ostre, bele zobe.

»Umri!« je zarohnel, »umri, kakor pogine tvoj brezbožni učitelj!«

Istočasno je sunil proti Lantnèju z bodalom.

Toda mladi mož je odskočil.

Klina je samo razparala rokav njegovega jopiča.

»Ah, podla duša!« je vzkliknil. »In jaz sem ti še prizanašal s smrtnim sunkom.«

Bliskoma je izdrl rapir.

Lojola je zarjul od gneva, vrgel bodalo, ki mu zdaj ni moglo več koristiti, v kot in potegnil meč.

Rezili sta se doteknili drugo drugega, in nasprotnika sta se pomerila s pogledom.

»Tako je prav gospod,« je rekel Lantnè. »Prej ste imeli človeški obraz... to je bila gotovo krinka...«

Zdaj ste podobni tigru, in to vam pristojna čudovito.«

Lojola je napadal z nepopisno besnostjo...

Bil je hud borilec.

Treba je omeniti, da je kljub svojemu vstopu v me-

niški red še vedno porabil par ur na dan za borilne va-

je, da si je ohranil roko gibčno.

Zvenket mečev je trajal deset minut.

Lantnè, zvest taktiki, ki mu je bila že večkrat pripomogla do uspeha, je pustil nasprotnika, da se je utrudil; v ta namen mu je od časa do časa zabrusil tudi kako pikro besedo.

Zdajci pa je videl, da začenja Lojola slabiti.

Zapestje mu je drevenelo.

Zdaj je bil on na vrsti, da naskoči.

Napel je s svojo običajno hladnokrvnostjo in obsul nasprotnika s celo vrsto strahovitih sunkov. Lojola se je rešil samo z naglim umikanjem.

Naslednji hip ga je našel v kotu naslonjenega s hrbtom ob zidu.

Lantnè ga je ukanil z dvojno finto in izpadel nato z bliskovitim sunkom.

Rezilo je predrlo menihovo ramo s tolikšno silo, da je šlo skoz in skoz ter se zlomilo ob zidu.

Par hipov je stal Lojola še po koncu, stiskaje v roki krčevito ročnik svojega meča.

Odprl je usta, kakor da hoče govoriti.

Zdajci pa je izpustil meč, se lovil z rokami po zraku in se zgrudil kakor mrtev...

Lantnè je obrisal rezilo svojega zlomljenega meča.

Bil je tako miren, kakor da se sploh ne zaveda strašne drame, ki jo je bil igral.

Le bled je bil nekoliko, ko je pogledal Lojola.

»Zdi se mi, da ne bo škodil nikomur več,« je zamrmral sam pri sebi.

Pokleknil je k Lojoli, odpel mu usnjati oklep in jopič ter razgalil rano.

Rezilo ga je bilo zadelo nad oklepom in predrlo ramo od prsne do hrbtne strani. Rana je bila strašna, dasi je komaj krvavela.

Lantnè je z roko poiskal srce.

Utripalo je sila počasi in slabotno.

»Se je živ!« je mislil sam pri sebi.

In zamislil se je za trenutek...

Silno ga je mikalo, da bi ubil ranjenca z bodalom, do kraja. Dobro minuto je stiskal orožje v skrčeni roki... Nato ga je vteknil rahlo v nožnico.

»Ne,« je dejal skoraj na glas, »to presega moje moči.«

Obotavljal se je še par trenutkov.

»Ne, ne,« je zmajal z glavo, »saj itak ne more okrevati, če tudi ni mrtev... Bolje je, da ga pustim tako...«

In hoteč se potrditi v svojem mnenju, je položil roko še enkrat na ranjenčevo srce.

To pot je razgrnil jopič še bolj na široko.

V tej kretnji se mu je roka nenadoma doteknila pa-pirja, skritega v prsnem žepu.

Lantnè ga je zgrabil, razvil ga, preletel ga s pogledom in se jedva premagal, da ni zakričal na vse grlo od radosti, ki mu je vzklopela v srcu.

Tisti papir je bilo pooblastilo z lastnoročnim podpisom kralja Franca I.

»Dolet je otet!« je zamrmral, čuteč, da je prebledel od mogočne živahnosti, ki jo je začutil v vseh svojih žilah.

Ozrl se je okrog sebe ter zagledal meniško haljo in kapuco, ki jo je bil vrgel Lojola v kot.

Vzel jo je, zavil jo v culo in planil na prsto.

XLVIII.

Polzkuš.

Drugo jutro se je pojavil pred Konsjeržijo Lantnè v Lojolovi halji, s kapuco potegnjeno na oči.

Po vnetosti straž v izkazovanju vojaških časti je posnel, da je moral Lojola delati pogoste posete v jetnišnici.

Čez par trenutkov je stal pred gospodom Iljem Lemahujem.

»Vidim, da prihaja prečastiti sam!« je vzkliknil ta.

»Gotovo je opustil svoj včerajšnji namen, privedi nekoga s seboj...«

(Nadaljevanje prh.)

Gospoda

sprejem kot sostanovalec takoj na hrano in stanovanje. Tattenbachova ul. 20, prtiličje levo. 695

Učenko

sprejme takoj modni salon »Elegance«, Aleksandrova cesta 13.

Brzopotplata,

Aleksandrova cesta 24, Ivan Pirc. — Moški podplati Din 30.—, ženski podplati Din 25.—, moške pete Din 14.—, ženske od Din 6 do 8. Blago prvovrstno. Samo ročno delo. 577

Brzopotplata

je in bo še nadalje v Tattenbachovi ul. 14. Moški podplati 28 Din. Ženski podplati 22 Din. 606

Kupim zločljivo posteljo

in razno drugo pohištvo, moške obleke in čevlje. Pismene ponudbe na Makor, Studenci, Aleksandrova 1. 675

Takoj oddam

stanovanje mirni stranki s sobo in kuhinjo. Naslov v upravi. 676

Oddam

takoj lokal. Pobreška cesta 13. 665

Kolesarji pozor!

Sezona za vožnjo s kolesi je končana. Sedaj je treba skrbeti za bližnjo pomlad. Pustite Vaša kolesa z malimi stroški čez zimo temeljito popraviti in kolo bo spomladi kakor novo. Kolo vzame popolnoma narazen, emailira, ponikla, vse ležaje temeljito očisti, zbrusi ter na novo z najboljšo vazelinom namaže in zopet sestavi, tako, da ste za prihodnje leto s kolesom popolnoma preskrbljeni. največja specialna mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14, nasproti Narodnega doma. Shramba koles in motorjev čez zimo. Brezkonkurenčne cene. Točna in solidna postrežba!

Hitro popravilo ur, ceneno in točno z 1—5letnim jamstvom pri tvrdki A. Stojec, Maribor, Jurčičeva ulica št. 8. Po stenske in stoječe ure se pride na dom. XVII

Sobo in črkoslikanje,

vedno najnovejši vzorci na razpolago izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. X

Iščem

za takoj stanovanje s hrano za dijakino pri boljši družini. Plačam Din 600 do Din 1000. Ponudbe na upravo pod »Takoj«. 678

Najcenejši nakup

OTROŠKE NOGAVICE od Din 5.— naprej; NOGAVICE Z OBROBKOM (Haferlsocken) od Din 10.— naprej; MOŠKE NOGAVICE od Din 4.50 naprej; DAMSKE NOGAVICE od Din 7.— naprej; DAMSKE FLOR-NOGAVICE od Din 12.— naprej; DAMSKE VOLNENE NOGAVICE od Din 18.— naprej; SVILENE NOGAVICE in NOGAVICE iz UMETNE SVILE v vseh barvah in cenah: SPODNJE MAJICE od Din 15.— do 25.— po velikosti; SPODNJE HLAČE od Din 15.— naprej; SVETERJI ZA OTROKE od dinarjev 35.— naprej; SVETERJI ZA DAME od dinarjev 60.— naprej; PLETENE DAMSKE OBLEKE od dinarjev 200.— naprej; DAMSKE ROKAVICE od dinarjev 14.— naprej; MOŠKE ROKAVICE od Din 16.— naprej itd. — Vrhu tega največja izbira trikotaž, pleten, perila, kravat, ovratnikov, vezenin, čipk, svilenih trakov, toaletnih potrebščin, parfumerije po zelo nizkih cenah. Galoške od Din 110.— naprej, snežne čevlje od Din 95.— naprej. — Lastna pletarna in predtiskarna! — Prevzame entlanje, ažuriranje in vezenje!

Eksportna hiša LUNA, Maribor, Aleksandrova c. 19